

* * *

Преди да разгледам най-ранният период, е необходимо да се спра малко повече на природните дадености. Трябва да подчертая една особеност, влияеща върху възникването на селищата и прокарването на старите пътища. Това са старите блатисти места в Сливенското, Твърдишкото и Керменското поле, напоследък пресушени. Основно причините са геоморфологични. Тук полетата, особено в южната част, са със slab наклон и увес. Влияние оказва и преходният континентален климат с по-интензивни валежи през есента и зимата. Стара планина спира нахлуващите през пролетта топли южни ветрове – борà. Това способства за бързо топене на снеговете. Много от сухите долове се превръщат в буйни потоци, които се разливат в полето. Затова в землищата на почти всички села в подножието на рида Гребенец: Тополчане, Калояново, Глушник, Блатец, Драгоданово, Трапоклово – има местности с наименование *Разлива*. Някои земни издатини, известни като *Сърта*, *Гръбеша*, *Тепето*, възпрепятстват по-бързото им оттиchanе към р. Тунджа. Вследствие на това се образуват блада, рекичките се заблатяват (*азмàци*), а почвите се превръщат в неизползваеми (*герèни*). От изток на запад, след голямото Стралджанско блато, през *Аптиева лòкva* и *Чалъ Гълджю*, през заблатената рекичка *Аzmàка* (*Саждовица*) се образува големият *Есирийски гъол* (*Блатèцкото блато*). Следват азмациите край с. Тополчане.

Блатисти места има и по долното течение на р. Блягорница и около притоците на р. Твърдишка. Заблатяване на почвата има и в Керменското поле. Голяма част от поречието на р. Тунджа, особено в източния дял на Сливенското поле, е блатиста със странични ръкави с наименования *Вèта Тунджа*, *Сляпа Тунджа*, както и заливни площи – *Адà*.

От приложените исторически карти се вижда, че в тези райони почти липсват селища. А пресичащите ги пътища в значителна част от годината са непроходими. Затова труднопроходимите участъци от тях са застлани с каменна настилка – калдъръм, мотивираща и топонимични названия.

Засега липсват сигурни данни за обитаване на района в по-стари времена, т. нар. старокаменен период (палеолит). Намерени са каменни сечива в пещерите при Пчена, Козаревско и Змейовите дупки край Сливен, но данните са несигурни.

Неоспоримо е наличието на селища през следващата епоха – на огладения камък (неолит). Селищата са известни с наименованията *селищни* или *праисторически могили*. Датирани са от пето до второ хилядолетие пр. н. е. Установени са 18 такива селища (Бацова-Костова 1959: 5–22; Александрова 2006, 19–29).

На север от р. Тунджа са праисторическите селища при *Гълската могила*, *Ходжова могила*, *Мармарешка могила*, *Плоска могила*, край с. Камен, при *Марчиловите кайнаци*, в м. *Ормана*, *Павлева (Дърварска) могила*, край с. Чинтулово, *Могилата*, *Кицова Могила*. Край Средна гора са могилите в *Казлача*, *Дядосемова*, *Гълска (Ораната) могила*, *Тикята*, *Шидерова могила*.